

av Anders W Jonsson och Kenneth Johansson (C)

Skuldsättning och folkhälsan

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förebyggande åtgärder för att motverka tilltagande skuldsättning av enskilda individer.

Motivering

Allt fler hamnar i skuldfällan. Överskuldsättningen håller på att utvecklas till ett gigantiskt folkhälsoproblem. Hundratusentals barn växer upp under knappa förhållanden och hundratusentals vuxna ådrar sig psykisk ohälsa. Vi vill att färre ska fastna i skulder och fler ska bli skuldfria. För att åstadkomma detta måste vi jobba både förebyggande och återställande inom skolan, Kronofogdemyndigheten och vården.

Idag är mellan 400 000 och 600 000 personer överskuldsatta i Sverige. Det motsvarar sex till nio procent av befolkningen. Överskuldsättningen drabbar människor med varierande bakgrund, sysselsättning och ålder. Ofta börjar problemen vid skilsmässor, arbetslöshet, företagskonkurser och sjukskrivningar. Men självfallet är människor som missbrukar spel, narkotika, shopping och alkohol särskilt utsatta.

Samhällskostnaderna för skuldsättningen är enorma. Enligt Kronofogdemyndigheten leder överskuldsättningen till kostnader för sjukvård och produktionsbortfall på mellan 30 och 50 miljarder kronor per år. Man kan här tala om ett stort, svart hål i svensk ekonomi. Det allra största problemet är dock det mänskliga lidande och de tragedier som följer i överskuldsättningens spår. De undersökningar som har gjorts visar att den psykiska ohälsan är betydligt högre bland dem som har stora skulder.

Det anstår inte ett modernt välfärdssamhälle att hundratusentals individer tvingas leva i permanent fattigdom.

Det finns mycket att göra för att avhjälpa problemen. Vi anser att det krävs kraftfulla åtgärder både för att minska antalet individer som drar på sig stora skulder och för att hjälpa de individer som idag redan har problem med skulder. Regeringens lagrådsremiss, bättre möjlighet till skuldsanering, är ett viktigt steg på väg men mer krävs. Undervisningen i privatekonomi måste öka i skolan.

Ett större ansvar bör läggas på kreditgivarna. I dag beviljas kredit och lån ofta mycket lättvindigt. Det handlar om allt från klädlån, SMS-lån, billån och möbellån till lån för resor.

Det behöver tydliggöras för vårdgivare vart människor med stora skulder ska kunna hänvisas.

Vi anser dessutom att alla bedömningar av psykisk ohälsa ska innefatta uppgifter om personens ekonomi. Kanske behöver det också bli lättare att låta köp återgå för personer som är drabbade av psykisk ohälsa.

Skuldproblematiken måste tacklas på flera fronter samtidigt. Genom förebyggande åtgärder i skolan, snabbare skuldsanering och större fokus i vården kan vi förbättra situationen för både individer och samhälle. Detta bör ges regeringen till känna.

Stockholm den 26 oktober

2010

Anders W Jonsson (C)

Kenneth Johansson (C)